

DOI 10.29254/2077-4214-2023-1-168-8-11

UDC O. A. 378.113.1:61(477.62)

Udod O. A..

A LIFE DEDICATED TO PEOPLE (to the anniversary of Professor Yuriy Vasyliovych Dumanskyi)

Donetsk National Medical University (Kramatorsk, Ukraine)

stomatdecan@dsmu.edu.ua

*The only happiness in life is a constant striving forward
(E. Zola)*

On April 1, 2023, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Medical Sciences, Professor Yuriy Vasylyovych Dumanskyi, will be 70 years old.

Yuriy Vasyliovych's professional path was not easy, but his determination and self-belief helped him overcome all difficulties. He was born on April 1, 1953, in the city of Pryluky, Chernihiv region, in the family of a military pilot who went through the ordeal of the Second World War. In 1958, the family moved to Zhdanov (now the city of Mariupol) and then to Donetsk. After graduating from school, Yuriy Vasyliovych worked as an orderly in a road hospital, and in 1971 he entered the Donetsk State Medical Institute named after M. Gorky. Student Yuriy Dumanskyi, excelling in his studies, simultaneously worked as an emergency medical assistant and engaged in the experimental reproduction of congenital heart defects in the circle of the Department of Operative Surgery and Topographic Anatomy. During this time, he became the author of several scientific articles. Having received a diploma with honours, Yuriy Vasyliovych, after an internship, began working as a doctor in the thoracic department of the Donetsk regional oncology dispensary. His irresistible thirst for new knowledge and the desire for extraordinary results led to the successful defence in 1981 of the candidate's thesis, "Stereometry of the lungs in the defect of the interventricular septum of the heart", which was the logical conclusion of student research.

In 1982, Yuriy Vasyliovych was elected to the assistant at the Oncology Department of the Donetsk State Medical Institute, named after M. Gorky; in 1989, he became an associate professor of the same department. Already in 1990, Yu. V. Dumanskyi brilliantly defended his doctoral thesis, "Gastric and colon cancer in elderly and senile patients", becoming the youngest doctor of sciences in the country's oncology field. Four years later, he was awarded the academic title of professor. In 2000, Yuriy Vasyliovych headed the first Ukrainian department of oncology, radiation methods of diagnosis and treatment of the postgraduate education faculty. The team of scientific and pedagogical workers united under his leadership, among whom there were eight doctors of science, carried out a large amount of educational,

research and treatment work in oncology, radiology and X-ray. In 2002, Professor Y. V. Dumanskyi was elected to the post of dean of the faculty of postgraduate education, and in 2005 he became vice-rector for medical work.

In 2010, Yuriy Vasyliovych accepted the honourable and responsible baton of the rectorship, and from that time, a new period in his life began. In the post of rector of the Donetsk National Medical University, all the powerful organizational abilities of Y. V. Dumanskyi were revealed, which were aimed at high-quality training of qualified medical personnel, at improving the original system of training specialists created at the university, and at expanding the

educational sphere. As before, he combined his activities as a rector with medical work. Yuriy Vasyliovych began to operate and consult patients in the anti-cancer centre at seven in the morning. During the day and until late at night, he was engaged in the rector's duties at the university.

For a long time Yu. V. Dumanskyi worked as the chief freelance oncologist of the Health Care Department of the Donetsk Regional State Administration; on public grounds, he headed the regional anti-cancer centre, with which his professional activity was associated for 37 years. At that time, Yuriy Vasyliovych had the title "Honored Worker of Science and Technology of Ukraine". He was a corresponding member of the National Academy of Medical Sciences of Ukraine, specializing in "Radiography diagnostics, oncology".

The tumultuous year of 2014 completely turned the life of Yuriy Vasyliovych, like all citizens of our country. At a time when the further functioning and even existence of the Donetsk National Medical University was under threat, an initiative group of employees under the leadership of rector Y. V. Dumanskyi, despite the complete lack of financial resources, educational and administrative premises, computers and office equipment, vehicles, housing for employees, without any external assistance, began work on the restoration of the university at a new legal address in the city of Lyman, Donetsk region. A team of like-minded people, led by Yuriy Vasyliovych, also coped with these problems. Since February 2015, a full-fledged educational process for students of the medical, dental, and pharmaceutical faculties, as well as the internship and postgraduate

education faculty, has begun in the rented buildings and clinical departments of the university in the health care institutions of the cities of Kramatorsk, Sloviansk and Druzhkivka of the Donetsk region, structural subdivisions became operational, the specialized academic council for the defence of doctoral theses resumed its work. A year later, two faculties were opened for domestic and international students in the city of Kropyvnytskyi, and then another faculty was created in the city of Mariupol. Rector Yu. V. Dumansky took on the colossal burden of organizational and administrative concerns, but all this time, Yuriy Vasyliovych did not stop the scientific activity and medical practice, consulting and operating on patients in the city of Kramatorsk.

In 2017, the contract of Yuriy Vasyliovych as rector of the Donetsk National Medical University ended, and he was invited to the R. E. Kavetsky Institute of Experimental Pathology, Oncology and Radiobiology to the position of chief researcher. Such changes in activity were primarily related to the fact that this institute is the flagship of oncology science in Ukraine, and it was there that the scientific and clinical achievements of Yu. V. Dumansky could be fully used.

More than 45 years have passed since the beginning of the profession. Yuriy Vasyliovych has gained a lot of life and medical experience, but he has not lost a unique trait in our time. He always remembers the good and bears sincere and boundless gratitude to the people who helped him in difficult times. Among them is Professor Georgy Stepanovich Kiryakulov, who lent a helping hand to a young student who lost his father. An honourable place in his life is occupied by the Hero of Ukraine, academician of the National Academy of Sciences of Ukraine, professor Hryhoriy Vasyliovych Bondar, whom Yuriy Vasyliovych considers his teacher. The bright, unique personality of Hryhoriy Vasyliovych, his outstanding talent and boundless humanity became a life and professional reference point for Yu. V. Dumanskyi, thanks to him, the future famous scientist, developed a precise and permanent idea of how to live and work, giving all his strength, knowledge and experience to people who need help.

Professor Yu. V. Dumanskyi is deservedly considered one of the country's leading scientists and oncological surgeons. He has a perfect command of the most complex operative methods; during the entire work period, he performed several thousand surgical interventions, treating and consulting a large cohort of oncological patients. The main directions of his activity are the improvement of methods of diagnosis and treatment of oncological diseases of the oesophagus, stomach, colon and rectum, the development of new approaches to surgical interventions in the gastrointestinal tract, effective methods of complex

treatment of malignant tumours, endolymphatic and intra-arterial chemotherapy. Yuriy Vasyliovych is the author of numerous scientific works, including more than 40 monographs, textbooks, manuals, about 300 articles in domestic and foreign periodicals, and 50 inventions and patents. He is a member of the team of authors of the national textbook "Oncology", the editorial boards of 12 journals. Among his students are 9 doctors and 24 candidates of medical sciences.

Professor Yu. V. Dumanskyi was elected a valid member of the Ukrainian Ecological Academy of Sciences, an academician of the Academy of Sciences of Higher Education, is the chairman of the Problem Commission for the speciality "Oncology" of the Ministry of Health and the National Academy of Sciences of Ukraine, a member of the Medical Council of the Ministry of Health of Ukraine, the chairman of the regional scientific society of oncologists of the Donetsk region, a member Supervisory Board of the National Cancer Institute. In addition, Yu. V. Dumansky headed the National Association of Oncologists of Ukraine for a long time.

By the decree of the President of Ukraine, Yu. V. Dumansky, as a member of the team of authors, was awarded the State Prize of Ukraine in science and technology. In addition, he was awarded the Order of Merit of the III degree, the Certificate of the Verkhovna Rada of Ukraine "For Services to the Ukrainian People", Honorary Certificates of the Cabinet of Ministers of Ukraine and the Ministry of Health of Ukraine, with two medals of Agapit Pechersky of the National Academy of Sciences of Ukraine. Yuriy Vasyliovych is Honorary citizen of Donetsk region.

Corresponding member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Medical Sciences, Professor Yuriy Vasyliovych Dumansky is celebrating his anniversary in the prime of his talent and creative powers. He is full of innovative ideas and creative plans and is ready for new achievements in his beloved profession. Dear Yuriy Vasyliovych, accept sincere congratulations on a glorious 70th anniversary from numerous colleagues, friends, students, university graduates, and patients! Good health and happy life to you and your loved ones for many years, inexhaustible energy and creative success in professional activities, and new scientific achievements in the name of strengthening and prosperity of our native country!

***The editors of the journal
"Bulletin of Problems in Biology and Medicine"
express their congratulations.
We wish you happiness, good health,
well-being, inspiration, optimism
and new creative successes!***

ЖИТТЯ, ПРИСВЯЧЕНЕ ЛЮДЯМ

(до ювілею професора Юрія Васильовича Думанського)

Донецький національний медичний університет (м. Краматорськ, Україна)

stomatdecan@dsmu.edu.ua

*Єдине щастя в житті – це постійне прагнення вперед
(Е. Золя)*

1 квітня 2023 року заслуженому діячу науки і техніки України, члену-кореспонденту НАМН України, доктору медичних наук, професору Юрію Васильовичу Думанському виповнюється 70 років.

Шлях Юрія Васильовича у професії був нелегким, але його цілеспрямованість і віра в себе допомогли подолати всі труднощі. Він народився 1 квітня 1953 року в місті Прилуки Чернігівської області в сім'ї військового льотчика, який пройшов крізь тяжкі випробування Другої світової війни. У 1958 році сім'я переїхала до міста Жданов (тепер місто Маріуполь), потім до міста Донецьк. Після закінчення школи Юрій Васильович працював санітаром у дорожній лікарні, а у 1971 році вступив до Донецького державного медичного інституту ім. М. Горького. Студент Юрій Думанський, відмінно навчаючись, одночасно працював фельдшером швидкої медичної допомоги та займався експериментальним відтворенням вроджених вад серця у гуртку кафедри оперативної хірургії і топографічної анатомії. У цей час він став автором декількох наукових статей. Отримавши диплом з відзнакою, Юрій Васильович після інтернатури почав працювати лікарем торакального відділення Донецького обласного онкологічного диспансеру. Його непереборна жага нових знань, прагнення неординарних результатів призвело до успішного захисту в 1981 році кандидатської дисертації «Стереометрія легень при дефекті міжшлуночної перегородки серця», яка була логічним завершенням студентських досліджень.

У 1982 році Юрій Васильович був обраний на посаду асистента кафедри онкології Донецького державного медичного інституту ім. М. Горького, у 1989 році він став доцентом цієї ж кафедри. Вже у 1990 році Ю. В. Думанський блискуче захистив докторську дисертацію «Рак шлунка і товстої кишки у хворих літнього та старечого віку», ставши наймолодшим доктором наук за фахом Онкологія в країні. Через чотири роки йому було присвоєно вчене звання професора. У 2000 році Юрій Васильович очолив першу в Україні кафедру онкології, променевих методів діагностики і лікування факультету післядипломної освіти. Згуртований під його керівництвом колектив науково-педагогічних працівників, серед яких було вісім докторів наук, здійснював великий обсяг освітньої, науково-дослідної і лікувальної роботи у галузі онкології, радіології та рентгенології. У 2002 році професор Ю. В. Думанський був обраний на посаду декана факультету

тету післядипломної освіти, у 2005 році став проректором з лікувальної роботи.

У 2010 році Юрій Васильович прийняв почесну та відповідальну естафету ректорства, і з того часу розпочався новий період в його житті. На посаді ректора Донецького національного медичного університету розкрилися усі потужні організаторські здібності Ю. В. Думанського, які були спрямовані на високоякісну підготовку кваліфікованих медичних кадрів, на удосконалення створеної в університеті оригінальної системи підготовки фахівців, на розширення освітньої сфери. Свою діяльність на посаді ректора він, як і раніше, поєднував з лікувальною роботою. Оперувати

та консультувати хворих у протипухлинному центрі Юрій Васильович починав з сьомої години ранку, а вдень і до глибокої ночі займався ректорськими обов'язками в університеті.

Довгий час Ю. В. Думанський працював головним позаштатним онкологом Управління охорони здоров'я Донецької обласної державної адміністрації, на громадських засадах очолював обласний протипухлинний центр, з яким 37 років була пов'язана його професійна діяльність. На той час Юрій Васильович вже мав звання «Заслужений діяч науки і техніки України», був членом-кореспондентом Національної академії медичних наук України за спеціальністю «Променева діагностика, онкологія».

Буремний 2014 рік повністю перевернув життя Юрія Васильовича, як і усіх громадян нашої країни. У часи, коли подальше функціонування та навіть існування Донецького національного медичного університету було під загрозою, ініціативна група співробітників під керівництвом ректора Ю. В. Думанського, незважаючи на повну відсутність фінансових коштів, навчальних та адміністративних приміщень, комп'ютерної та оргтехніки, транспортних засобів, житла для співробітників, без будь-якої зовнішньої допомоги розпочала роботу з відновлення діяльності університету за новою юридичною адресою в місті Лиман Донецької області. Колектив однодумців, яким керував Юрій Васильович, впорався і з цими проблемами. З лютого 2015 року в орендованих корпусах і на клінічних кафедрах університету у закладах охорони здоров'я міст Краматорськ, Слов'янськ та Дружківка Донецької області розпочався повноцінний освітній процес для студентів медичного, стоматологічного, фармацевтичного факультетів, а також

на факультеті інтернатури та післядипломної освіти, запрацювали структурні підрозділи, відновила роботу спеціалізована вчена рада з захисту докторських дисертацій. Через рік для вітчизняних та іноземних студентів було відкрито два факультети в місті Кропивницький, потім був створений ще один факультет у місті Маріуполь. Ректор Ю. В. Думанський взяв на себе колосальний тягар організаційних та адміністративних турбот, але увесь цей час Юрій Васильович не припиняв наукової діяльності та лікувальної практики, консультуючи та оперуючи хворих у місті Краматорськ.

У 2017 році закінчився контракт Юрія Васильовича на посаді ректора Донецького національного медичного університету, і його було запрошено в Інститут експериментальної патології, онкології і радіобіології ім. Р. Є. Кавецького НАН України на посаду головного наукового співробітника. Такі зміни у діяльності насамперед були пов'язані з тим, що цей інститут є флагманом онкологічної науки в Україні та саме там повною мірою могли бути використані наукові та клінічні досягнення Ю. В. Думанського.

З далеких часів входження у професію минуло понад 45 років. Юрій Васильович набув величезного життєвого і лікарського досвіду, але не втратив унікальної в наш час риси, він завжди пам'ятає добро і несе щиру та безмежну подяку людям, які допомагали йому в непрості часи. Серед них професор Георгій Степанович Кір'якулов, що простяг руку допомоги юному студенту, який втратив батька. Почесне місце в його житті займає Герой України, академік НАМН України, професор Григорій Васильович Бондар, якого Юрій Васильович вважає своїм вчителем. Саме яскрава непересічна особистість Григорія Васильовича, його видатний талант і безмежна людяність стали для Ю. В. Думанського життєвим та професійним орієнтиром, саме завдяки йому у майбутнього відомого вченого склалося чітке і стале уявлення про те, як треба жити та працювати, віддаючи усі сили, знання і досвід людям, які потребують допомоги.

Професора Ю. В. Думанського цілком заслужено вважають одним з провідних вчених та хірургів-онкологів країни. Він досконало володіє найскладнішими оперативними методиками, за весь час роботи виконав декілька тисяч хірургічних втручань, пролікував і проконсультував велику когорту онкологічних хворих. Основними напрямками його діяльності є удосконалення методів діагностики й лікування онкологічних захворювань стравоходу, шлунку, ободової та прямої кишки, розробка нових підходів до оперативних втручань у шлунково-кишковому тракті, ефек-

тивних методів комплексного лікування злоякісних пухлин, ендолімфальної і внутрішньоартеріальної хіміотерапії. Юрій Васильович є автором численних наукових робіт, серед яких більше 40 монографій, підручників, посібників, близько 300 статей у вітчизняних та закордонних періодичних виданнях, 50 винаходів і патентів. Він входить до колективу авторів національного підручника «Онкологія», до редакційних колегій 12 часописів. Серед його учнів 9 докторів і 24 кандидати медичних наук.

Професор Ю. В. Думанський обраний дійсним членом Української Екологічної Академії наук, академіком Академії наук вищої освіти, він є головою Проблемної комісії за фахом «Онкологія» МОЗ і НАМН України, членом Медичної ради МОЗ України, головою обласного наукового товариства онкологів Донецької області, членом Наглядової ради Національного інституту раку. Протягом тривалого часу Ю. В. Думанський очолював Національну асоціацію онкологів України.

Указом Президента України Ю. В. Думанському у складі колективу авторів було присуджено Державну премію України у галузі науки і техніки, він нагороджений орденом «За заслуги» III ступеню, Грамотою Верховної Ради України «За заслуги перед українським народом», Почесними Грамотами Кабінету Міністрів України і Міністерства охорони здоров'я України, двома медалями Агапіта Печерського НАМН України. Юрій Васильович – Почесний громадянин Донецької області.

Свій ювілей член-кореспондент НАМН України, доктор медичних наук, професор Юрій Васильович Думанський зустрічає в розквіті свого таланту та творчих сил, він сповнений новаторських ідей та креативних планів і готовий до нових досягнень в улюбленій професії. Прийміть, шановний Юрію Васильовичу, щирі вітання з славним 70-річним ювілеєм від численних колег, друзів, учнів, випускників університету, пацієнтів! Міцного здоров'я та щасливого життя Вам і Вашим близьким на довгі роки, невичерпної наснаги та творчих успіхів у професійній діяльності, нових наукових звершень в ім'я зміцнення і процвітання нашої рідної країни!

Свої вітання висловлює редакція журналу «Вісник проблем біології і медицини». Зичимо щастя, міцного здоров'я, благополуччя, натхнення, оптимізму та нових творчих успіхів!